

posledica tiskarske napake in dejstva, da smo nekdanj upoštevali definicijo vremenoslovcev, ki ugotavljajo novo stanje, ko mine **24 ur** od zadnjega opazovanja.

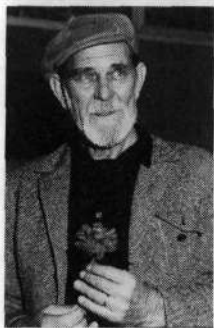
Srencu so nekdanj po nemarnem rekli tudi **firm**. Medtem ko ta leži vse leto, sodi srevec k sezonski snežni odeji in poleti skopni. - **Lavinsko vrstico** bi lahko samo omenili in odmerili več prostora uporabi **lavinske žolne**, ki je leta 1970 še nismo poznali, danes pa jo uporablja ves svet. Zaslužila bi natančen opis in navodilo za uporabo. Tudi učitelji alpskega smučanja naj bi jo poznali, kot naj bi poznali še druge nevarnosti v gorah, ki žugajo smučarjem in gornikom.

Žal so te besede samo zvonjenje po toči, zato bodo čitalci »Alpskega smučanja« kljub sodobnejši domači in tuji literaturi o plazovih črpali svoje znanje iz prispevka, ki je star četrstotletja.

Pavle Šegula

društvene novice

Milanu Kristanu v slovo

Drugo januarsko soboto smo se zbrali v Milanovem domu pod Rožnikom v Ljubljani tisti, ki jim je bil najbolj pri srcu, da bi se ga še enkrat spomnili in povedali kaj v njegov spomin.

Veliko nas je bilo planinskih prijateljev, sopotnikov in soplezalcev. Pri Kristanovih

v čudovitem koticu pri kaminu so zbrane skoraj vse njegove najboljše slike in rezbarije, ki jih je imel tako rad, da jih ni dal nobenemu.

Februarja bi minilo 73 let od takrat, ko se je v Ljubljani rodil v takrat običajno veliki, danes pa bi rekli v veliki slovenski družini. Poleg staršev je imel še dva brata in dve sestri. Šolanje je končal v Ljubljani; takratno tehnično srednjo šolo in v njej elektrotehnično šolo so poznali kot najboljše na Balkanu. Vojno je preživel kot aktivist OF, interniranec v Italiji in po kapitulaciji kot partizan. Po vojni je bil večkratni predsednik okraja Radovljica, v petdesetih letih je postal direktor jeseniške Železarne in po tem tudi sekretar za industrijo v Izvršnem svetu Skupščine Slovenije. V pokoj je šel takoj, ko je bilo mogoče, saj je imel še toliko idej in dela.

S soprogo sta vzgojila pet otrok. Bili so časi, ko smo se kot mlada generacija zelo dobro razumeli med seboj in kar nekaj svojih otrok je popeljal med planince in reševalce.

Nam je znan kot planinec - organizator in plezalec. Plezal je že pred vojno. Bil je med redkimi, ki so to počeli izven Skale, kot so bili **brati Bučerji** ter znane kamniške in ljubljanske naveze. Tudi Milan je bil z njimi. Najraje je imel gore okrog Martuljka in v Oltarjih. Kmalu je prevzel načelnštvo komisije za delo z mladino ali kasnejše Mladinske komisije.

Takrat smo se spoznali še bolj. Bil je drugi načelnik za **Maro Šventovo**, ki je bila na tej dolžnosti zelo malo časa. V delo je vključil precej svojih prijateljev, vrstnikov in precej mladine. Delali smo na tečajih, pri vzgoji in na posvetovanjih. Skoraj pet let smo se ukvarjali s temi problemi in se temeljito spoznali. Milan nas je uspešno vodil in usmerjal. Navdušenje za delo je znal vzbuditi med nami in delal je z nami. Posveti in tečaji so se kar vrstili, potem pa še tekmovanja »Gore in mladina«, uvajanje mladinskega vodnika kot posebnega znanja, ki so ga kot idejo ponudili Korošci. Organizirali smo tudi takratne koordinacijske odbore za delo z mladimi planinci - predhodnike današnjih medobčinskih odborov planinskih društev.

Milan je imel kasneje najraje gore okrog Triglava, dolino Vrat, tečaje in udeležence na njih. Čeprav so bili tečaji mladinski, smo malo vseeno lahko poplezali in se v toplih kratkih poletnih nočeh in v deževnih dnevih pogovarjali, kaj storiti jutri, pojutrišnjem, v prihodnje in nasploh.

Milan je potem, ko je zapustil Mladinsko komisijo, na Tonetovo prigovarjanje prevzel še predsednikovanje PD Ljubljana matica. Vedno bolj pa ga je zanimala umetnost: les, oblikovanje in slikanje. Lesna bruna in klade je gledal in razumel predvsem po tem, kaj bo naredil iz njih. Nastajale so lepe, tople, prijetne in doživete skulpture. Tudi slikanje je bilo njegova čudovita navada. Med drugim je oblikoval znak in značko mladinskega vodnika: poleg drevesa, markacije in napisa s svojo obliko predstavlja Jalovčev trapezoid in drznost mladih, ki ga simbolizira ta gora. Malokdo, ki ga nosi, ve, da je Milan njegov avtor.

Zadnja leta je Milan živel sam, zase in z družino. Razen obiskov starih alpinistov in včasih še kakih »starih mladincev« je vse svoje delo posvečal lesu, slikanju in oblikovanju. Na redkih medsebojnih srečanjih smo se seveda spet in veliko pogovarjali. Na nekoliko šegav način je Milan pogledal sogovornika s svojimi čudovitimi modrimi očmi, postavil novo vprašanje in se pripravil na novo poslušanje. Nove »stare« planinske stvari, ki smo jih počeli in jih sedaj počno drugi, je razumel kot samoumevne.

Odšel je hitro, lahko bi rekli nepričakovano in skoraj skrivaj. Tistega omizja v Vratih, kjer smo Milan z bratoma Bučerjema, Stanetom, Dolfetom, Gandijem in Lovrom in še kakšnim takrat-

nim mladincem delali čudovite načrte, ni več. Lepo je, da se mladina in potomci sedaj že srednjih let spomnimo takih planinskih velikanov in njihovih dolgih poti, tovorov in vgrajenih zidakov v veliko zgradbo planinske organizacije.

Milan Kristan je to vse počel z nami in z drugimi ter za druge. Za stisk roke, za hvala lepa. Pa tudi predvsem iz radovednosti, radoživosti in iz prijateljstva. Lepo nam je bilo, ko je bil z nami.

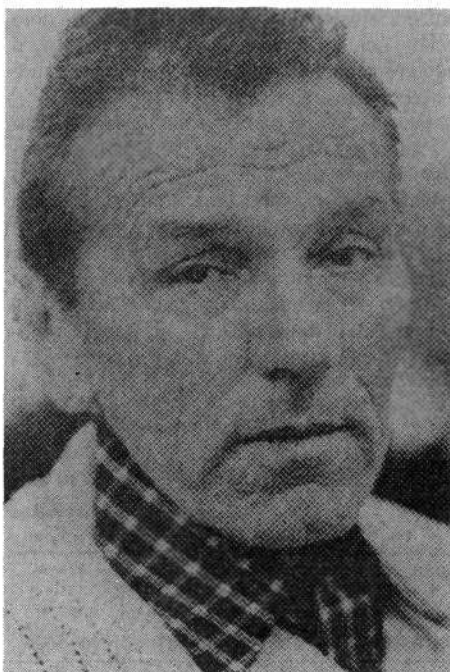
Tomaž Banovec

Osem desetletij Cirila Pračka

Malo jih je, ki so zapustili tako bogate sledove v našem športu kot **Ciril Praček-Čiro**. Bil je vsestranski športnik, še posebno smučar, tekmovalni in turni, pa trener in alpinist, vzgojitelj in gorski reševalec.

Svojo življenjsko pot je začel 27. marca 1913. Devetnajstleten je postal član državne reprezentance v alpskem smučanju in je z njo leta 1936 nastopil na olimpijskih igrah v Garmisch-Partenkirchenu. Tri leta pozneje, na zadnjem svetovnem prvenstvu pred vojno, je v slalomu dosegel odlično 7. mesto, v kombinaciji pa 12. Tekmovalno smučarsko pot je nadaljeval tudi po vojni; med drugim je bil na zimskih olimpijskih igrah v St. Moritzu leta 1948 in je uspešno tekmoval še kot 40-letnik.

Njegovo drugo nič manj pomembno torišče so bile gore. »Bil sem navdušen gorohodec in takratni prvi reševalci so me povabili v svoje vrste,« pravi. Že leta 1932 je sodeloval na prvi reševalni akciji in tej jih je sledilo še nešteto. Bil je tudi na tragični akciji leta 1942 na Riglici, pa v Špiku leta 1950, pomagal je pri velikopotezni akciji »Zimski Čop« leta 1986. Več kot 50 let je s svojim poznavanjem gorskega sveta in neizčrpnimi telesnimi močmi služil Gorski reševalni

službi, svoje spomine pa je strnil v knjigi »Med gorskimi reševalci«.

Čeprav je bil vsestranski gornik in alpinist, ki mu niso bili tuji niti prvenstveni plezalni vzponi, pa je pred čisto plezalsko aktivnostjo pri njem vendarle mnogo pomembnejša vloga, ki jo je odigral na belih poljanah. Rad je povedal: Eno je urejeno smučišče, nekaj povsem drugega pa so gorska pobočja, razarana od plazov. Povedal je tudi, da je vsa svoja - tudi tekmovalna - znanja nabiral visoko v gorah na »skalaških« progah. Bili so pač drugačni časi...

Stoinkokrat je presmučal Krmo in si vestno beležil razmere, vodil po belih prostranstvih

»Planinske« znamke v planinskih kočah

Ministrstvo za promet in zveze Republike Slovenije in sestavljeno PTT podjetje Slovenije sta 27. februarja letos dala v prodajo dve priložnostni poštne znamki. Znamka za 7 tolarjev je posvečena 100-letnici ustanovitve Slovenskega planinskega društva, znamka za 44 tolarjev pa 100-letnici rojstva legendarnega alpinista Jože Čopa. Prva znamka, ki je namenjena plačevanju poštne v domačem pisemskem prometu, je tiskana v nakladi 500.000 znamk, druga pa v nakladi 150.000 znamk in je namenjena za frankiranje pošiljk v tujino.

Planinska zveza Slovenije priporoča planinskim društvom, ki upravljajo planinske postojanke, da na poštah, pri katerih kupujejo poštne znamke, nabavijo »planinske« znamke po 7 tolarjev za prodajo v svojih postojankah. Za planinske postojanke, kamor prihajajo tudi tujci, pa nabavite tudi nekaj znamk po 44 tolarjev. Če pošta ne bi imela dovolj teh znamk, naj jih naroči v Zalogi znamk pristojnega PTT podjetja.

S planinskimi znamkami na razglednicah bomo najlepše propagirali obisk naših postojank in gorá, hkrati pa tudi opozarjali na lep jubilej slovenske planinske organizacije.

J. D. (Obvestila)